

TÜK 00472 / 47

Készült: 95 példányban

..... sz. példány

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

TPB-Táj/7/1978.

AZ ÜLÉS UTÁN
AZONNAL
VISSZAKÜLDENDŐ
A M. T. TÜK-NEK

ÉRK.: 1978 OKT 16

LERAKVA:

3

sz.

Irattartóba

T á j é k o z t a t ó

a Tudománypolitikai Bizottság 1978. október 6-i üléséről

Az ülésen részt vettek:

Aczél György,
Korcsog András,
Köpeczi Béla,
Márta Ferenc,
Pál Lénárd,
Polinszky Károly,
Romány Pál,
Schultheisz Emil,
Simon Pál,
Soltész István,
Szentágothai János,
Szita János,
Tétényi Pál,
Trethon Ferenc,
a TPB tagjai

Lengyel László,
állandó meghívott

Hiányzott:

Ábrahám Kálmán,
Faluvégi Lajos,
Hetényi István,
Sebestyén János

Helyettesítés:

Szabó János,
Kállai Lajos,
Darvas György

Magyar Országos
Levéltár

XIX-17-23/2-00472/1978

(930d)

N a p i r e n d

1.	A licencforgalom fejlesztésének ágazati irányelvi.	2. oldal
2.	Javaslat a műszaki, mezőgazdasági és közgazdasági főiskolák szervezetének korszerűsítésére.	7. oldal
3.	Előterjesztés az Élettani Társaságok Nemzetközi Szövetsége XXVIII. 1980-ban Budapesten tartandó Nemzetközi Kongresszusáról.	9. oldal
4.a/	A Növényvédelmi Kutató Intézet új központja helyének kijelöléséről.	12. oldal
b/	Javaslat a következő ülés napirendi pontjaira.	12. oldal

1. A licencforgalom fejlesztésének ágazati irányelvei.

Előadó: Szabó János,
Bakos Zsigmond,
Romány Pál,
Simon Pál

Pál Lénárd,
Soltész István,
Ónozó György

Meghívott: Herkner Ottó,
Csernok Attila

Az előterjesztések főbb megállapítása:

A 2039/1977./XII.31./ Mt. sz. határozat értelmében a tárcák 1978. szeptember 30-i határidővel elkészítették az ágazatok licencpolitikai irányelveit.

Az OMFB értékelő összesítése megállapította, hogy az ágazatok licenpolitikai irányelvei eleget tesznek a követelményeknek és összhangban vannak az OMFB által korábban közzétett irányelvekkel. A hat tárca irányelvei között jelentős különbségek vannak, ami az ágazati sajátosságokra vezethető vissza.

Az OMFB ágazatonként rövid jellemzést adott az irányelvekről és javaslatokat tett az azok érvényre juttatását szolgáló egyes intézkedésekre.

A NIM licenpolitikai irányelvei és akcióprogramja több célkitűzése mellett megjelöli az egyes iparágak azon szakterületeit, ahol különösen indokolt a fejlesztéseket a hazai kutatás és licencvásárlás versenyeztetésével megoldani, licencvásárlások támogatására a központi műszaki fejlesztési alapból pályázati keretet biztosít /1979-re 80 millió Ft/, elrendeli, hogy azon feladatokat, amelyek megoldására lehetséges változatként a licencvásárlás is elképzelhető, be kell építeni a vállalati tervekbe.

A KGM licenpolitikai irányelvei hangsúlyozzák a licencek szerepét, az ágazat relatív elmaradását; kijelölik a licenpolitika és ezen belül a hasznosítás főbb célkitűzéseit; rámutatnak, hogy a licencvásárlásoknál a hasznosítás és a ráépülő követő kutatás

hazai feltételrendszerére fokozottabb figyelmet kell fordítani, körvonalazzák a vállalatok és intézetek feladatait.

A KIpM anyaga összegezi az ágazati általános licencpolitikai célkitűzéseket, illetve irányelveket, majd kellő mélységben kidolgozott fejlesztési témalistát, a licencvásárláshoz metodikai utmutatót, realizálási folyamatábrákat ad.

A MÉM előterjesztése irányelvekre és intézkedési terve tagolódik. Az irányelvek rámutatnak a vállalati feltétel- és követelményrendszer fejlesztésének, a vállalati kezdeményezőkézség szemszögéből való értékelésének szükségességére; a kutatás fejlesztés és a licencvásárlás egymást kiegészítő jellegére; a döntés és irányítás differenciáltságára. Konkrét lépések megtételét tüzi ki célul, mint az információs rendszer megteremtése, pályázati kiírás, vállalatok, ill. vezetők anyagi és erkölcsi elismerése, saját fejlesztés vagy a licencvásárlás versenyeztetésének intézményessé tétele, szellemi termékek forgalmának, szervezeti feltételeinek megteremtése.

Az ÉVM irányelvei áttekintést adnak a licenchasznosítás eddigi eredményeiről, részletezik a minisztérium licencpolitikai funkcióit, rámutatnak az ágazat sajátosságaira.

A KPM irányelvei kijelölik a licencvásárlás szempontjából lényeges ágazatokat és feladatul tüzik ki a vállalati licencmunka feltételeinek megteremtését.

A vitában elhangzott főbb észrevételek:

A licencforgalom fejlesztése terén az utóbbi néhány év során jelentős előrehaladás történt, azonban igényeink és lehetőségeink szempontjából nem kielégítő mértékben. A licencvásárlás eszközei, módszereinek fejlesztése a termékstruktúra átalakításához, a nép gazdasági egyensúly helyreállítását elősegítő lépésekhez járuljon hozzá.

A konkrét licencvásárlásoknál ugyan elsősorban nem a relációs, hanem inkább a műszaki-ágazati megfontolások döntenek, a KGST-országok lehetőségeit azonban - a kétoldalu kapcsolatokon keresztül - jobban ki kell használni. Növelni kell a licencek beszerzését a KGST-országokból.

A KGST-ben folyó intézményes együttműködés, licencvásárlásokkal összefüggő információcsere módszereit is hatékonyabbá kell tenni, anélkül, hogy erőltetnénk a párhuzamos fejlesztést feltételező, tehát a szakosítási törekvésekkel ellentétes és ezért eredménytelen közös licencvásárlási fellépést.

Az iparilag fejlett NATO-országok részéről politikai és iparpolitikai diszkriminációs törekvések mutatkoznak. Néhezítik a gyártáshoz /technológiához/ szükséges licencek, know-how átadását, kifutóban lévő technológiai eljárásokat ajánlanak. Ez ellen az előkészítő piaci munka kiszélesítésével, a tájékoztató információs tevékenység javulásával, több külső cég versenyeztetésével, és saját kutatásaink fejlesztésével tudunk fellépni.

Csökkenteni kell a függőséget az NSZK-tól a gyártástechnológiai eljárások vásárlásában.

A hatékony ágazati licenccsere megkívánja a figyelem, az anyagi lehetőségek koncentrálását. Csökkenteni kell a licencátvétel időtartamát. Jobban kell törekedni - indokolt esetekben - a továbbfejlesztésre. Az ágazati programok készítésénél jobban kell számolni az 1046/1977. /XII.14./ Mt.sz. határozatból fakadó vállalati és ezen keresztül ágazati feladatokkal.

Az ágazatok nagy része nem rendelkezik az előkészítéshez megfelelő apparátussal és mechanizmussal, nem kielégítő az informáltság.

A vásárlás szakaszában vizsgálni kell, biztosítja-e a licenc a termékszerkezet kívánt átalakulását, biztosítható-e a szükséges befogadókészség, vállalati szinten jelentkező adaptációs képesség, rendelkezésre áll-e a szükséges háttér ipar. Gondosan kell mérlegelni a licencátvétellel kapcsolatos beruházási igényeket és a vonzataként jelentkező tőkés anyag-, alkatrész-import mértékét.

A hazai kutatóbázis bekapcsolódásának szükségességét, útjait célszerű határozottabban kidomborítani az ágazati irányelvekben. A kutatóintézetek segíteni tudják vállalatunkat az információ-szerzés, tájékozódás munkájában, a külföldi partnerrel történő tárgyalások előkészítésében. Szükséges, hogy a kutatóbázis aktívan kapcsolódjon a megvásárolt licenc, illetve know-how továbbfejlesztésébe is.

Figyelemmel kell lenni az előkészítő munka módszereire is. A pályázati rendszer jó, de egyedül nem elegendő. Nem engedhető meg a döntések mértéktelen elhuzódása. Szorosabb koordináció szükséges az engedélyező szervek között.

A termékszerkezet korszerűsítéséhez szükséges kellően irányított licencmunka előfeltétele - a szemléletváltás. Az egymástól általában elkülönülten tevékenykedő kutatóbázis- fejlesztési - termelési- értékesítési apparátusok munkáját jobban össze kell hangolni a licencvásárlásban érdekelt vállalatnak.

A kutatástól az értékesítésig tartó folyamat egységes, megszakítások nélküli, azaz zárt innovációs kört kell képezzen. Az innovációs kör zártsága akkor is biztosítandó, ha egyes elemei elvannak választva. Egységesítésükre meg kell találni a megfelelő, területenként más és más megoldásokat, formákat. Ennek a szemléletnek kell dominálnia a licenckelőkészítése és elbírálása során is.

A vállalatokat fokozottabban érdekeltté kell tenni a fejlesztésben, ill. az ehhez szükséges licencvásárlásban.

A tárcáknál és a vállalatoknál a licencforgalom irányítására, bonyolítására alkalmas szakembereket kell képezni. Ehhez feltétlenül szükség van az egyetemek, főiskolák segítségére. A posztgraduális képzés keretében kell intézkedéseket tenni, az iparjogvédelmi képzéshez kapcsolva a feladatot.

HATÁROZAT

A Tudománypolitikai Bizottság a licencforgalom ágazati irányelveit tudomásul veszi.

Magyar Országos
Levéltár

XIX-A-83/B-00272/1978

(good)

A Bizottság megállapítja, hogy a licenc és know-how átvételi tevékenység mértéke és színvonala az elmúlt években jelentősen fejlődött, de még elmarad az igényektől. Felhívja az érdekelt minisztériumok és az OMF figyelmét a következő kérdésekre:

A licencvásárlások elsősorban a termelési szerkezet korszerűsítéséhez szükséges fejlesztések alátámasztását, meggyorsítását szolgálják.

A licencforgalom fejlesztésével kapcsolatos kérdések eldöntése során a kutatás- fejlesztés- termelés- értékesítés láncolatot egységes egészként kell figyelembe venni. Gondosan mérlegelni kell a licenc vásárlásával átvételre kerülő technika színvonalát, továbbfejlesztésének lehetőségét és az átvétellel kapcsolatos gazdasági kérdéseket, különösen a vásárlás közvetlen költségeit; a licenc használatbavételéhez szükséges beruházási igényeket; a szükséges háttérpar biztosításának lehetőségét és pénzügyi feltételeit; a licenc alapján megvalósuló gyártás tőkés import vonzatát; a licenc alapján gyártott termékek exportjának lehetőségét, a védjegy használatától várható előnyöket.

Növelni kell a licencvásárlást a szocialista országokból és törekedni kell az egyes, a szocialista országok által megvásárolt, nálunk is alkalmazható licencek átvételére is.

Intézkedéseket kell tenni saját szellemi exportunk, külföldi licenceladásainak növelése érdekében.

A tudományos, műszaki és gazdasági szempontok együttes megvizsgálása a különböző képzettségű és eltérő tapasztalatokkal rendelkező szakemberek közös munkáját igényli. Ehhez ki kell alakítani az egyes tárcáknál a licencvásárlás feltételeit, folyamatát szakszerűen áttekinteni képes szakemberek körét, és biztosítani kell a kutató és fejlesztő intézmények, vállalatok, gazdasági szervek együttműködését.

Javítani kell az információellátást a döntések káros elhuzódásának megakadályozása érdekében. A jobb informáltság alapján szélesebben kell alkalmazni az ajánlatok versenyeztetésének gyakorlatát.

A Bizottság szükségesnek tartja a műszaki szakemberek továbbképzését a licenc és know-how forgalmával, vásárlásával, átvételével.

X/K-A-23/8-00112/1818
(9900)

Magyar Országos Levéltár

vel kapcsolatos jogi, gazdasági és műszaki ismeretek megszerzése érdekében. Felkéri az oktatási minisztert annak érvényesítésére az iparjogvédelmi képzés és továbbképzés fejlesztésére szolgáló intézkedések kidolgozása /30.022/1978. TPB határozat 4. pontja/során.

2. Javaslat a műszaki, mezőgazdasági és közgazdasági főiskolák szervezetének korszerűsítésére.

Előadó: Polinszky Károly, Markója Imre,
Romány Pál, Kállai Lajos

Meghívott: Sággy Vilmos,
Knopp András

Az előterjesztés főbb megállapításai:

A Minisztertanács 2004/1974./II.20./ Mt.sz. határozatában megállapította, hogy a felsőoktatási intézmények munkája hatékonyságának fokozása érdekében korszerűsíteni kell az oktatási-szervezeti egységek szerkezetét. A korszerűbb, nagyobb szervezeti egységek létesítése - párhuzamosan a tantervek, tananyagok korszerűsítésével, a tudományos kutatómunka igényeinek figyelembevételével - történjék.

A határozat alapján megindult munka eredményeképpen az oktatási miniszter a többi előterjesztővel egyetértésben javasolja a műszaki, mezőgazdasági és közgazdasági főiskolák, nagyobb egységek, intézetek szervezését és e főiskolákon a karok megszüntetését. Az eddigi tapasztalatok, a kísérleti jelleggel végzett átszervezések pozitív eredménnyel jártak.

A Pollack Mihály Műszaki Főiskola szervezetének korszerűsítésével egyidejűleg az oktatási miniszter javasolja a BME főiskolai karaként működő bajai Vizgazdálkodási Főiskola Karnak a pécsi Pollack Mihály Műszaki Főiskolával történő szervezeti egyesítését. Ezt a javaslatot a két intézmény több vonatkozásban hasonló szakmai képzési profilja, a képzés azonos üzemmérnöki szintje indokolja. A javasolt átszervezéstől a kar jobb irányítása várható. Az eddigi tapasztalatok szerint ugyanis a főiskolai kar megalakulása óta /1970/ részben a távolság, részben a szervezeti rendből adódó különbségek miatt az irányítás gondot okozott a BME vezetésének.